

**ความต้องการและแนวทางพัฒนาต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษา
และวัฒนธรรมตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง**
Stakeholder Needs and Curriculum Development Guidelines
for the Bachelor of Arts Program in Oriental Languages and
Cultures, Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University

Received 11 May, 2026

Revised 10 June, 2026

Accepted 19 June, 2026

พรชัย หะพินรัมย์ Pornchai Hapinram¹

ตูซาร์ นาย Thuza Nwe²

อิบรอฮิม มะลี Ibrohim Malee^{3*}

พลอย แสงลอย Ploy Sangloy⁴

บทคัดย่อ

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประกอบขึ้นจากกลุ่มสาขาวิชาภาษาที่เป็นวิชาโทและวิชาพื้นฐาน ได้แก่ เมียนมา เวียดนาม อาหรับ มลายู และสามารถขยายให้ครอบคลุมภาษาตะวันออกอื่นเพิ่มในอนาคต การศึกษานี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล และใช้สถิติเชิงพรรณนาอธิบาย ผลสำรวจผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรฯ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการและแนวทางพัฒนาต่อหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาษาบาลี-สันสกฤต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Asst. Prof. in Pali-Sanskrit Language, Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University

² อาจารย์ประจำภาษาเมียนมา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Lecturer in Myanmar Language, Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University

³ อาจารย์ประจำภาษามลายู คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Lecturer in Melayu Language, Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University Email: ibrohim@rumail.ru.ac.th

⁴ อาจารย์ประจำภาษาลาวและเขมร คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Lecturer in Lao-Khmer Language, Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University

ผลการศึกษาพบว่า การแสดงอัตลักษณ์ของผู้เรียนในอนาคตสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงบริบททางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ โดยเปลี่ยนผ่านจากกลุ่มผู้เรียนในระบบดั้งเดิมไปสู่กลุ่มผู้เรียนวัยทำงานที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาอยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาและโครงสร้างการจัดการศึกษาแบบ “ตลาดวิชา” ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เน้นความยืดหยุ่นและการเปิดโอกาสทางการศึกษาอย่างเสรี โดยผู้เรียนกลุ่มนี้ไม่ได้มุ่งหวังเพียงคุณวุฒิการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่มีวัตถุประสงค์เพื่อการยกระดับทักษะ และการปรับเปลี่ยนทักษะให้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของโลกการทำงาน สำหรับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของกลุ่มเป้าหมายในอนาคตนั้น ถูกขับเคลื่อนด้วยปัจจัยเชิงซ้อนหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ผู้เรียนมองว่าการศึกษาคือการลงทุนเพื่อเพิ่มมูลค่าในตลาดแรงงานและการสร้างความมั่นคงทางการเงินในยุคเปลี่ยนผ่านทางเทคโนโลยี สอดรับกับปัจจัยด้านสังคมที่ขับเคลื่อนด้วยค่านิยมการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงความต้องการขยายเครือข่ายทางวิชาชีพระหว่างกลุ่มคนทำงาน นอกจากนี้ปัจจัยด้านความเชื่อและทัศนคติส่วนบุคคล เช่น การมีกรอบความคิดแบบเติบโต และความต้องการความสำเร็จขั้นสูงสุดในชีวิตเพื่อเติมเต็มความภาคภูมิใจ ก็เป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียนวัยทำงานตัดสินใจกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาอีกครั้ง

คำสำคัญ: หลักสูตรปริญญาตรี ภาษาตะวันออก วัฒนธรรมตะวันออก มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Abstract

The Bachelor of Arts Program in Oriental Languages and Cultures, Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University, comprises a group of language fields offered as minor and basic courses of study, specifically Myanmar, Vietnamese, Arabic, and Malay, with the potential expansion to incorporate other Oriental languages in the future. This study employs a quantitative research methodology, utilizing questionnaires for data collection and descriptive statistics to analyze and interpret the survey results gathered from relevant stakeholders. The primary objective of this research is to investigate the needs and establish development guidelines for the Eastern Languages and Cultures program.

The findings reveal a significant shift in the educational paradigm regarding the identity of future learners. The student demographic is transitioning from traditional academic streams to adult or working-age learners who already hold university degrees. This shift aligns precisely with the philosophy and structural framework of Ramkhamhaeng University's "Open-Market University" (Talad-Wicha) system, which emphasizes educational freedom and flexibility. These learners do not merely seek a foundational qualification, but rather intend to upskill and reskill to remain competitive amid the shifting dynamics of the labor market. Furthermore, the decision to pursue further education among these prospective students is driven by multifaceted factors. Economically, education is perceived as a critical human capital investment to enhance marketability and ensure financial security in an era of rapid technological disruption. Socially, this decision is reinforced by the cultural shift toward lifelong learning and the desire to expand professional networks among peers. Additionally, individual psychological factors, such as possessing a growth mindset and the pursuit of self-actualization to fulfill personal pride, serve as vital catalysts prompting adult learners to re-enter the higher education system.

Keyword: Bachelor Program, Oriental Languages, Oriental Cultures, Ramkhamhaeng University

บทนำ

มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2514 โดยมีจุดมุ่งหมายให้เป็นสถาบันการศึกษาแบบ “ตลาดวิชา” มีปรัชญาการดำเนินงานเน้นการเปิดโอกาสและให้ความเสมอภาคทางการศึกษาแก่ประชาชนและเปิดโอกาสให้ผู้ที่ต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาได้มีที่เรียน ได้เลือกเรียนสาขาวิชาที่ตรงกับความต้องการ ซึ่งที่ผ่านมานับว่าเป็นจุดแข็งของมหาวิทยาลัยรามคำแหง และหากพิจารณาวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยแล้ว มีเป้าหมายหลักที่มุ่งขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้พัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน (<https://www.ru.ac.th/th/firstpage/page?view=AboutUs>)

ในส่วนของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ก่อตั้งขึ้นพร้อมกับมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปัจจุบันเปิดสอน 13 หลักสูตร และมีหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับภาษา 8 หลักสูตร คือ หลักสูตรภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาสเปน และภาษารัสเซีย

นอกจากหลักสูตรดังกล่าวแล้วยังมีสาขาวิชาโทในด้านภาษาซึ่งมีทั้งกลุ่มภาษาตะวันตก เช่น ภาษากรีก ภาษาโปรตุเกส และกลุ่มภาษาตะวันออก เช่น ภาษาฮินดี ภาษาอาหรับ ภาษามลายู ภาษาเมียนมา ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะ ความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน มีความเข้าใจในปรัชญา วัฒนธรรม ภาษา วรรณคดี และประวัติศาสตร์ของประเทศต่าง ๆ

(<http://www.human.ru.ac.th/about/hist>)

อย่างไรก็ดีภาษากลุ่มตะวันออกที่เป็นวิชาโทมีความต้องการจากตลาดแรงงานและผู้เรียนเพิ่มขึ้นตามพลวัตการทำงานในยุคปัจจุบัน ทางคณะมนุษยศาสตร์จึงต้องการขยายโอกาสแก่ผู้เรียนที่สนใจภาษาและวัฒนธรรม โดยเปิดหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก ระดับปริญญาตรี โดยประกอบด้วย กลุ่มภาษาและวัฒนธรรมไทย อาหรับ มลายู เมียนมา และเวียดนาม หลักสูตรดังกล่าวมีแนวทางการประกอบอาชีพสำหรับบัณฑิต ได้แก่ นักแปลเอกสาร วรรณกรรม นักเขียน มัคคุเทศก์ พนักงานสายการบิน ล่าม พิธีกร นักจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ นักประชาสัมพันธ์ กองบรรณาธิการหนังสือ/นิตยสาร เจ้าหน้าที่กระทรวงวัฒนธรรม ครู อาจารย์ และนักวิชาการ (หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก, หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2565)

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการศึกษาและสำรวจความต้องการที่มีต่อหลักสูตรสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นฐานคิดสำคัญในการ

กำหนดแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยและตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงานอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและรอบด้าน คณะผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามกลุ่มหลัก ประกอบด้วย กลุ่มผู้เรียน เพื่อทำความเข้าใจทัศนคติ พฤติกรรมการเรียนรู้ และทักษะที่คาดหวังจะได้รับ กลุ่มผู้ประกอบการหรือหน่วยงานผู้ใช้งานจริง เพื่อตรวจสอบสมรรถนะ และขีดความสามารถของบุคลากรที่ภาคธุรกิจกำลังต้องการในปัจจุบัน และกลุ่มบุคคลทั่วไป เพื่อประเมินความสนใจและแนวโน้มการแสวงหาความรู้ต่อเนื่องของประชาชนในวงกว้าง ซึ่งข้อมูลที่ได้จากกระบวนการรับฟังความคิดเห็นอย่างรอบด้านนี้จะช่วยให้คณะผู้วิจัยสามารถนำเสนอแผนภาพและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก ที่ไม่เพียงแต่มีความเข้มข้นทางวิชาการ แต่ยังเปี่ยมด้วยศักยภาพในการผลิตบัณฑิตที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมในยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทบทวนวรรณกรรม

ปัจจุบันประเทศไทยและประเทศในภูมิภาคตะวันออกและประเทศเพื่อนบ้านของไทยได้ติดต่อสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมกันอย่างใกล้ชิดมากขึ้น เนื่องจากมีชาวตะวันออกทั้งหลายที่อาศัยอยู่และทำงานในประเทศไทยอย่างมากมาย ในการติดต่อสื่อสารกันนั้น ต้องมีความเข้าใจในระบบความคิด ความเชื่อ และวัฒนธรรมซึ่งกันและกันอย่างลึกซึ้ง จึงจะทำให้เกิดความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน (สถานนโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2560)

ในทางสังคม ภาษานอกจากเป็นเครื่องมือในการสื่อสารของผู้คนในสังคมและเครื่องหมายชาติพันธุ์ ในทางการเมืองเป็นกลไกอำนาจในการก่อร่างสร้างความเป็นรัฐ-ชาติ ผ่านการกำหนดภาษาประจำชาติ (ปนัดดา บุญยสาระนัย, 2556) ภาษายังเป็นวัฒนธรรมและสื่ออย่างหนึ่งในการทำ ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ดังนั้นการศึกษาภาษาทั้งหลายจากประเทศที่อยู่ส่วนตะวันออกของโลก และประเทศเพื่อนบ้านของไทยนั้นจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะภาษาเป็นเครื่องมือบันทึกความคิด ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรมของตนเองมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และเป็นภาษาราชการที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันอย่างกว้างขวางในแต่ละประเทศเหล่านั้น เพื่อที่จะเข้าใจชาวตะวันออกของโลกและประเทศเพื่อนบ้านของไทยได้อย่างลึกซึ้ง อันจะเป็นหนทางที่นำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และพัฒนาไปสู่การติดต่อทางด้านอื่น ๆ ที่ตั้งงามต่อไป

ประเทศไทยและประเทศในภูมิภาคตะวันออกและประเทศเพื่อนบ้านของไทยมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องมาอย่างยาวนาน มีความคิดและความเชื่อร่วมกันมาตั้งแต่อดีตกาล เช่น

ศาสนา ภาษา ความเชื่อ ฯลฯ (ธนภาษา เดชพาวุฒิกุล, 2558) แต่ก็ยังมีความแตกต่างทางด้านสังคม และวัฒนธรรมในรายละเอียดต่าง ๆ กันอยู่บ้าง สังเกตได้จากการใช้คำ รูปแบบประโยคที่สื่อสาร หรือแม้แต่กิริยาท่าทางในการแสดงออกก็แตกต่างกัน ภาษาที่ใช้อยู่ในแต่ละประเทศเป็นภาษาที่สำคัญที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันอย่างกว้างขวาง ดังนั้นการศึกษาภาษายังเป็นการเรียนรู้ถึงระบบความคิด ความเชื่อ ที่สามารถนำมาปรับใช้ในอาชีพการงาน โดยเฉพาะกลุ่มงานบริการที่ต้องการทั้งทักษะทาง ภาษา และความเข้าใจวัฒนธรรมของผู้รับบริการ (ปัญญา นาวงษ์, 2560)

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและตอบสนองกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งปัจจัยภายนอก และภายในที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาหลักสูตรโดยตระหนักถึงประเด็นต่าง ๆ โดยระบุในหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2570) ได้แก่ ต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมปัจจุบัน เป็นที่ยอมรับทั้งภายใน และภายนอกประเทศ ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณสมบัติตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน พัฒนา ให้ผู้เรียนมีความสามารถในการค้นคว้าข้อมูลและนำไปใช้เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม รวมถึงพัฒนา ให้ผู้เรียนมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความรู้ที่เป็นมาตรฐาน แก้ปัญหา และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ได้

ในแง่ของการจัดกระบวนการเรียนรู้ หลักสูตรมีการจัดกระบวนการเรียนรู้และเข้าใจ เกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งรวมถึงคณาจารย์ โดยมีเป้าหมาย ดังนี้

1) เพื่อสร้างเสริมความรู้พื้นฐานด้านต่าง ๆ เช่น ด้านทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้านการคิด ด้านการเป็นพลเมืองดีที่เข้มแข็ง และเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมของชาติ อีกทั้งมี ทักษะทางสังคมการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ เรียนการสอนในมหาวิทยาลัย

2) พื้นฐานภาษาตะวันออก เช่น อาหรับ มลายู เมียนมา เวียดนาม ภาษาบาลีและสันสกฤต ทั้งการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน และมีความรู้ด้านวัฒนธรรมต่าง ๆ ของโลก โดยเฉพาะ ประเทศเพื่อนบ้านของไทย และสามารถลำดับความคิดในการสื่อสารได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งมีความ รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

3) ทักษะการใช้ภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก เช่น อาหรับ มลายู เมียนมา เวียดนาม ภาษาบาลีและสันสกฤต สามารถอ่านเขียนงานประเภทต่าง ๆ และเข้าใจภาษาแต่ละประเภท

สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง และนำข้อมูลมาวิเคราะห์วิจารณ์ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

4) ด้านการใช้ภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก เช่น อาหรับ มลายู เมียนมา เวียดนาม ภาษาบาลีและสันสกฤต สามารถนำองค์ความรู้ไปเชื่อมโยงกับศาสตร์ต่าง ๆ และวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบได้อย่างเหมาะสม สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์เพื่อการประกอบอาชีพ และต่อยอดความพร้อมด้านการศึกษาในระดับสูงต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความต้องการในการเปิดหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาต่อหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

วิธีดำเนินงานวิจัย

คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฯ สำนวนความต้องการจากผู้มีส่วนได้เสีย และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เช่น แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) เกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับหลักสูตร AUN-QA (Version 4.0) รวมถึงวิทยุทัศน์ พันธกิจมหาวิทยาลัยรามคำแหง และข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยการศึกษาในระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2560
2. สำนวนความคิดเห็นจากผู้เรียน ผู้ประกอบการ และบุคคลทั่วไปจำนวน 281 คน จากแบบสอบถามทั้งแบบต่อหน้าและออนไลน์ โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 5 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลของผู้ตอบแบบสำรวจ 2) ความเข้าใจและทิศทางความสนใจในภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก 3) ความสนใจและการจ้างงาน 4) ความคิดเห็นต่อหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก และ 5) ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา
3. รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษา แนวโน้มและสถานการณ์ตลาดแรงงานในปัจจุบัน
4. วิเคราะห์และสรุปผล

ผลการศึกษา

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นจากผู้เรียน ผู้ประกอบการ และบุคคลทั่วไป จำนวน 281 คน ทั้งแบบสอบถามแบบต่อหน้าและแบบออนไลน์ โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 5 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลของผู้ตอบแบบสำรวจ 2) ความเข้าใจและทิศทางความสนใจในภาษาและวัฒนธรรม ตะวันออก 3) ความสนใจและการจ้างงาน 4) ความคิดเห็นต่อหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรม ตะวันออก และ 5) ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ซึ่งได้รับผลการตอบรับดังนี้

ข้อมูลของผู้ตอบแบบสำรวจ

ผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามเพศ ได้แก่ ชาย 110 คน หญิง 171 คน โดยมีการตอบ แบบสอบถามทั้งโดยตรงและแบบออนไลน์ ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 1 และ ภาพที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามเพศ

เพศ	ชาย		หญิง	
	ต่อหน้า	ออนไลน์	ต่อหน้า	ออนไลน์
จำนวน	40	70	60	111
ร้อยละ	14.23	24.91	21.35	39.50
รวม	110 (39.15)		171 (60.85)	

ภาพที่ 1 สัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามเพศ

จากแบบข้อมูลตารางที่ 1 และภาพที่ 1 จะเห็นได้ว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิง มากกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับสัดส่วนผู้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันที่มีผู้หญิง

เข้าเรียนในระดับอุดมศึกษามากกว่าเพศชาย ซึ่งส่วนหนึ่งเพราะเพศชายมีทางเลือกในการศึกษาประเภทอื่น เช่น อาชีวะ หรือแรงงานเฉพาะทาง

ในจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรรายวิชา มีผู้เรียนเป็นกลุ่มหลักที่ให้ข้อมูล เพราะเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงกับหลักสูตรมากที่สุด ตามด้วยผู้สำเร็จการศึกษาซึ่งแม้จะมีวุฒิบัตรอยู่แล้วแต่ยังต้องการศึกษาเพิ่มหากมีการเปิดหลักสูตร เช่นเดียวกับผู้ปกครองที่เห็นความเหมาะสมของหลักสูตรต่อบุตรหลานของตนเอง ในส่วนของผู้ประกอบการแม้จะมีสัดส่วนน้อยที่สุด แต่ก็ยังเป็นกลุ่มหลักที่ใช้บัณฑิตในตลาดงาน ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 2 และภาพที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรรายวิชา

ผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรรายวิชา	ผู้เรียน	ผู้ปกครอง	ผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้ประกอบการ	อื่น ๆ
จำนวน	158	51	47	20	5
ร้อยละ	56.23	18.15	16.73	7.12	1.78

ภาพที่ 2 สัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

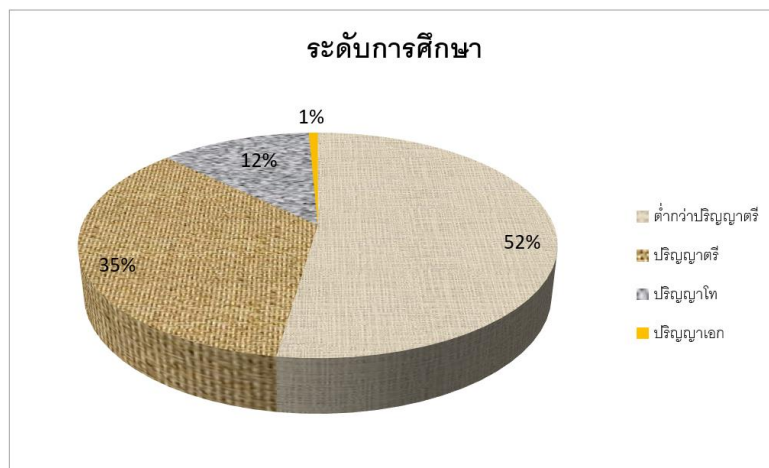
จากแบบข้อมูลตารางที่ 2 และภาพที่ 2 จะเห็นได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าครึ่ง คือ ผู้เรียนที่ต้องการศึกษาซึ่งมีทั้งที่เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหงอยู่แล้ว และกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และผู้ที่ทำงานแล้วแต่ต้องการศึกษาต่อในสาขาที่ตอบโจทย์การทำงานของตน กลุ่มที่น่าสนใจมากกลุ่มหนึ่งคือผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วระดับปริญญาตรี และไม่ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท แต่ต้องการเรียนปริญญาตรีอีกครั้ง ส่วนหนึ่งเพราะระบบการศึกษา

มหาวิทยาลัยรามคำแหงค่อนข้างเหมาะกับการจัดตารางเวลาของตนเอง สามารถเทียบหน่วยกิตการศึกษาจากที่ตัวเองมีอยู่แล้วจึงทำให้ไม่ต้องเสียเวลาเรียนเต็มอีก 4 ปี การวิเคราะห์ดังกล่าวสอดคล้องกับข้อมูลจากแบบสอบถามที่พบว่าผู้มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีอยู่แล้ว แต่ต้องการศึกษาในหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมตะวันออกเพิ่มเติม โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3 และ ภาพที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
จำนวน	147	98	34	2
ร้อยละ	52.31	34.88	12.10	0.71

ภาพที่ 3 สัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามระดับการศึกษา

จากแบบข้อมูลตารางที่ 3 และภาพที่ 3 จะเห็นได้ว่า แม้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่าปริญญาตรีตามที่คาดการณ์ไว้ แต่สัดส่วนของผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้วที่มีจำนวนมาก ส่วนหนึ่งเคยศึกษาเกี่ยวกับรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรมตะวันออกมาก่อนแล้วและสนใจศึกษาให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยคณะผู้จัดทำการประเมินคาดการณ์ว่าอยู่ในกลุ่ม “อื่น ๆ” ที่ไม่ได้ระบุเพิ่มเติมในแบบสอบถาม อาจเป็นผู้เรียนที่มีความพร้อมและยังไม่เริ่มทำงาน หรือกำลังหางาน หรือเป็นผู้ประกอบอาชีพที่นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในแบบสอบถาม เช่น ข้าราชการหรืออาชีพอิสระ ดังข้อมูลในตารางที่ 4-6 และภาพที่ 4-6 ดังนี้

ตารางที่ 4 สถานะการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานะการทำงาน	นักเรียน	พนักงานบริษัท	ผู้จัดการบริษัท	เจ้าของกิจการ	อื่น ๆ
จำนวน	151	30	5	41	54
ร้อยละ	53.74	10.68	1.78	14.59	19.22

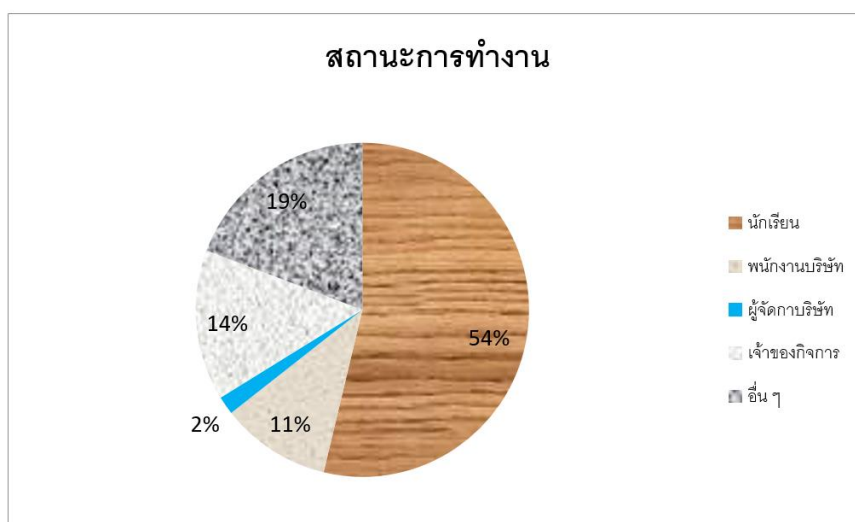
ตารางที่ 5 รายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายได้ต่อเดือน	> 2 K	2-3 K	3-4 K	< 4 K
จำนวน	173	87	19	2
ร้อยละ	61.57	30.96	6.76	0.71

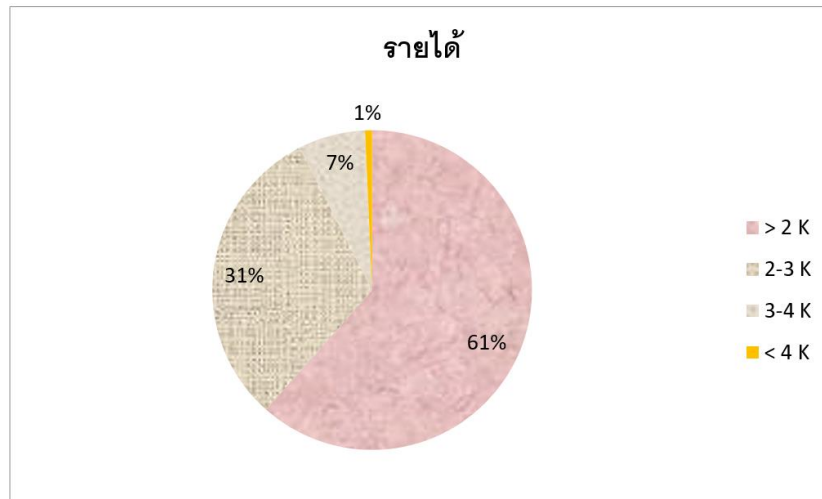
* K = 10,000 บาท

ตารางที่ 6 ระยะเวลาในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

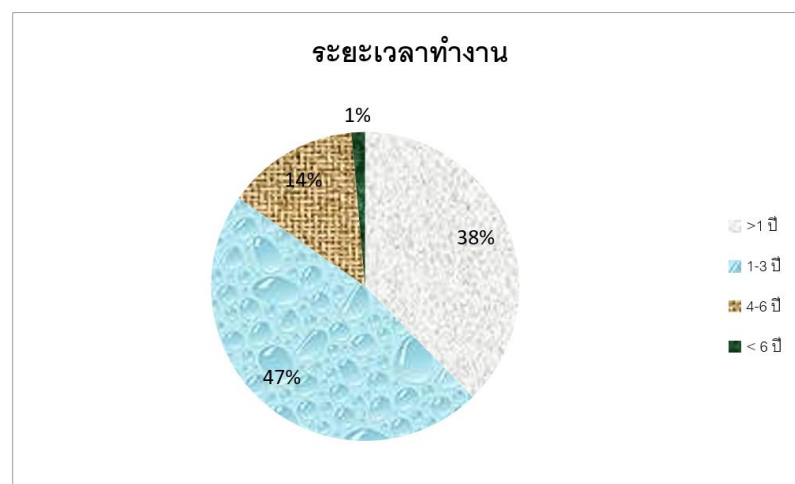
ระยะเวลาการทำงาน	>1 ปี	1-3 ปี	4-6 ปี	< 6 ปี
จำนวน	106	132	39	4
ร้อยละ	37.72	46.98	13.88	1.42

ภาพที่ 4 สัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถามตามสถานะการทำงาน

ภาพที่ 5 สัดส่วนรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ 6 สัดส่วนระยะเวลาทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากแบบข้อมูลตารางที่ 4-6 และภาพที่ 4-6 แสดงจะเห็นได้ว่า นอกจากกลุ่มนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแล้ว ผู้สนใจหลักสูตรอีกส่วนที่สำคัญคือวัยเริ่มทำงานที่พบว่าตนเองต้องการทักษะทางภาษาหรือความเข้าใจวัฒนธรรมชาวต่างชาติเพิ่มขึ้น

กล่าวโดยสรุป ข้อมูลผู้ที่สนใจหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมตะวันออกจากแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ทั้งที่กำลังจะศึกษาในระดับอุดมศึกษาและวัยเริ่มทำงาน มีรายได้ปานกลาง รวมถึงกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและต้องการศึกษาเพิ่มเติม

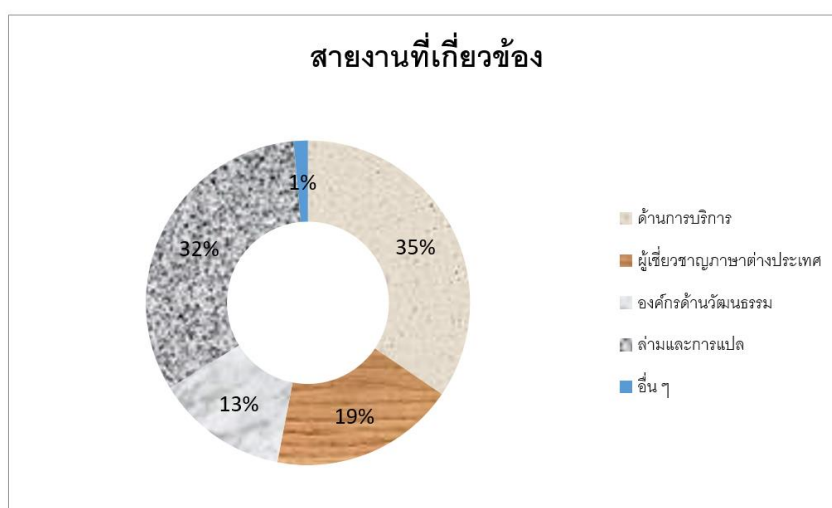
ความเข้าใจและทิศทางการสนใจในภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก

ข้อมูลส่วนที่ 2 ของแบบสอบถาม เป็นการศึกษาศักยภาพและความคิดเห็นเกี่ยวกับสายงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ทิศทางการสนใจต่อหลักสูตร ตลอดจนเนื้อหารายวิชาด้านภาษาและวัฒนธรรม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ภาษาและวัฒนธรรมตะวันออกมีความเกี่ยวข้องมากที่สุดกับกลุ่มงานบริการที่สัมพันธ์กับชาวต่างชาติ โดยคิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมาคือกลุ่มงานล่ามและการแปล คิดเป็นร้อยละ 32.00 ตามลำดับ ดังรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 7 และภาพที่ 7

ตารางที่ 7 สัดส่วนความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรมตะวันออกกับการทำงาน

ลำดับที่	สายงานที่เกี่ยวข้อง	จำนวนร้อยละ (%)
1	ด้านการบริการ	35.00
2	ล่ามและการแปล	32.00
3	ผู้เชี่ยวชาญภาษาต่างประเทศ	19.00
4	องค์กรด้านวัฒนธรรม	13.00
5	อื่น ๆ	1.00
รวมทั้งหมด		100.00

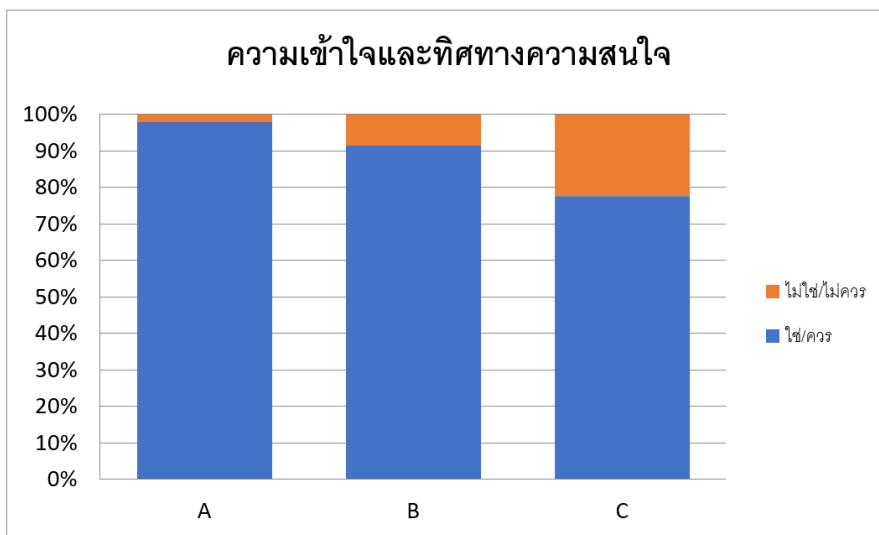
ภาพที่ 7 สัดส่วนความสัมพันธ์ระหว่างภาษา/วัฒนธรรมตะวันออกกับการทำงาน

ตารางและภาพที่ 7 แสดงความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล โดยทั้งด้านการบริการและล่าม/การแปล ซึ่งเป็นสายงานที่ต้องใช้ทักษะทางภาษาโดยตรง มีสัดส่วนมากกว่าสายงานที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมอย่างงานในองค์กรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม แม้ว่าภาษาจะไม่สามารถแยกออกได้อย่างชัดเจนกับวัฒนธรรม แต่ความเห็นจากแบบสำรวจสะท้อนนัยยะสำคัญของทักษะการใช้ภาษาต่อการทำงาน ข้อมูลที่ได้ในส่วนนี้จะได้รับการพิจารณาเพื่อจัดกระบวนการวิชาที่เหมาะสม เช่น อาจกำหนดให้มีอัตราส่วนระหว่าง ทักษะการใช้ภาษา/ความเข้าใจวัฒนธรรม = 6:4 เป็นต้น คณะผู้จัดทำหลักสูตรยังพิจารณาว่า แม้หลักสูตรภาษาจะเน้นทักษะการใช้ภาษา แต่ก็ยังสามารถเพิ่มความลุ่มลึกให้แก่ผู้เรียนด้านวัฒนธรรม โดยอาจใช้วรรณกรรมเป็นสื่อกลางเพื่อพัฒนาแบบบูรณาการทั้ง 2 ด้านไปพร้อม ๆ กัน แนวทางดังกล่าวเหมาะสมกับการเรียนการสอนในระดับมหาวิทยาลัย ตลาดอาชีพ และการจ้างงาน โดยอ้างอิงจากข้อมูลในตารางที่ 8 และภาพที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 8 ความเข้าใจและทิศทางของตลาดงานที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก

หัวข้อ	การเปิดสอนในระดับมหาวิทยาลัย		เป็นที่ต้องการของตลาดอาชีพ		ความต้องการรับเข้าทำงาน	
ความเห็น	ควร	ไม่ควร	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่
จำนวน	275	6	257	24	218	63
ร้อยละ	97.86	2.14	91.46	8.54	77.58	22.42

- * A= การเปิดสอนในระดับมหาวิทยาลัย
B= เป็นที่ต้องการของตลาดอาชีพ
C= ความต้องการรับเข้าทำงาน

ภาพที่ 8 สัดส่วนความเข้าใจและทิศทางของตลาดงานที่เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก

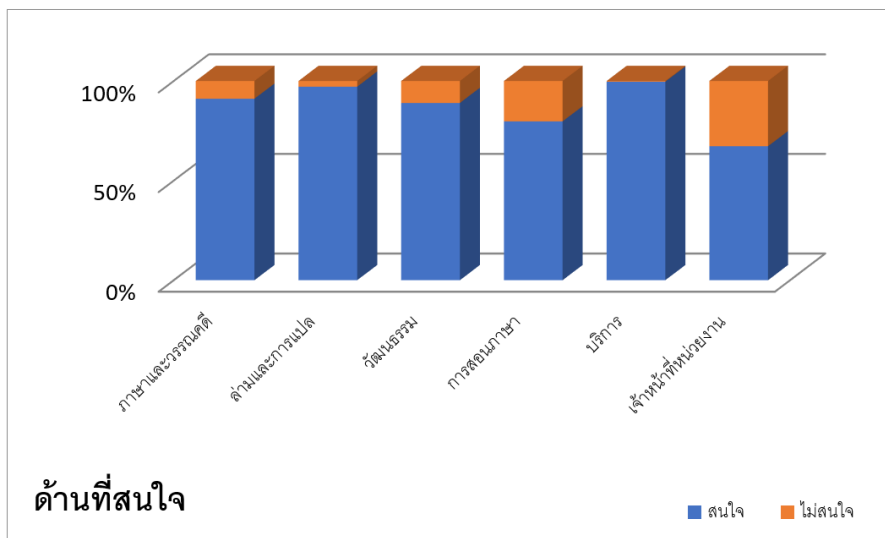
ตารางที่ 8 และภาพที่ 8 แสดงความต้องการและเห็นด้วยในการเปิดหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมตะวันออกมากถึงประมาณร้อยละ 98 ในส่วนของการทำงาน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างความต้องการของตลาดอาชีพและผู้ว่าจ้างแล้ว จะเห็นว่าแม้ผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมตะวันออกจะเป็นที่ต้องการของผู้จ้างงาน สามารถได้ในตำแหน่งต่าง ๆ องค์กรก็ยังมีสัดส่วนในตลาดแรงงานเฉพาะทางที่ตรงกับความสามารถด้านภาษาหรือวัฒนธรรมมากกว่าตำแหน่งงานทั่วไป

สำหรับผู้ต้องการศึกษาในหลักสูตรเอง ก็พิจารณาว่างานของตนเองตรงกับตลาดแรงงานเฉพาะทางมากกว่า ซึ่งสายงานดังกล่าวส่วนใหญ่อยู่ในภาคเอกชน โดยมีความสนใจมากที่สุดในงานบริการ เช่น ด้านงานบริการทางการแพทย์ในโรงพยาบาล หรืองานในภาครัฐกิจท่องเที่ยว ดังข้อมูลในตารางที่ 9 และภาพที่ 9 ดังนี้

ตารางที่ 9 ความสนใจในหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก

ความสนใจ	จำนวน		ร้อยละ	
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่
ภาษาและวรรณคดี	256	25	91.1	8.90
ล่ามและการแปล	273	8	97.2	2.85
วัฒนธรรม	250	31	88.97	11.03
การสอนภาษา	224	57	79.72	20.28
บริการ	280	1	99.64	0.36
เจ้าหน้าที่หน่วยงาน	189	92	67.26	32.74

ภาพที่ 9 สัดส่วนความสนใจในหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก

ตารางที่ 9 และภาพที่ 9 แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนให้ความสนใจกับงานบริการมากที่สุด ทั้งนี้ เพราะงานบริการที่ต้องการทั้งทักษะภาษาและความเข้าใจในวัฒนธรรมยังเป็นจุดเด่นของประเทศไทยในการต้อนรับ (hospitality) และจิตบริการ (service mind) โดยผู้ที่มีพื้นฐานทั้ง 2 อย่าง จะได้เปรียบในการทำงาน เช่นเดียวกับงานล่ามและการแปลซึ่งต้องการมิติความเข้าใจด้านวัฒนธรรมเช่นกัน การที่ความสนใจในฐานะเจ้าหน้าที่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนน้อยที่สุดอาจเป็นเพราะสายอาชีพดังกล่าวยังไม่มี ความชัดเจนเมื่อเทียบกับงานบริการที่ค่อนข้างเป็นอิสระมากกว่า จำต้องได้ และสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยที่มีจุดเด่นและชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยว

กล่าวโดยสรุป ข้อมูลจากส่วนที่ 2 ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการทำงานและจ้างงาน สะท้อนให้เห็นความต้องการของทั้งบัณฑิตและผู้จ้างงาน โดยมองว่าผู้มีความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมเป็นผู้ที่เหมาะสมกับงานบริการ หรืองานที่ต้องการทักษะเฉพาะทาง ซึ่งตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศไทย ซึ่งเหมาะสมที่จะเปิดเป็นหลักสูตรในระดับปริญญาตรี

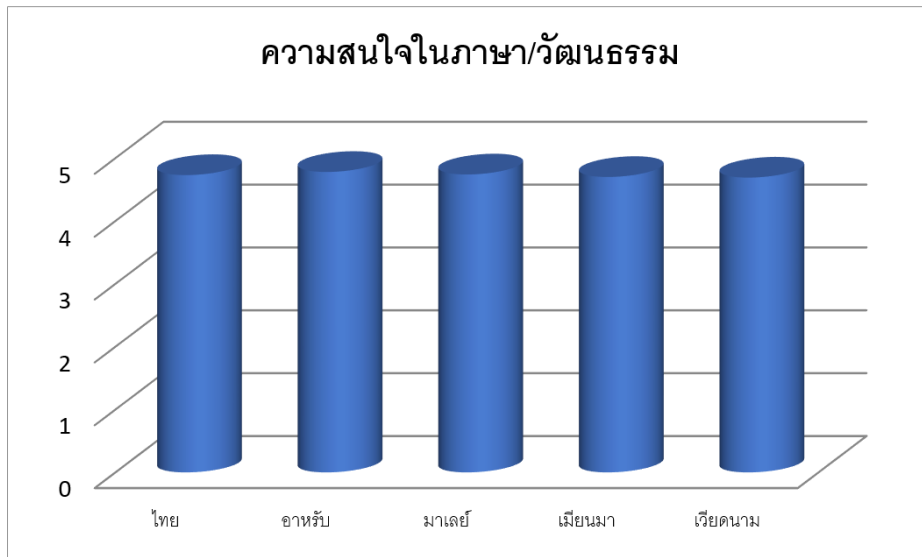
ความสนใจในหลักสูตรในแต่ละภาษาและวัฒนธรรม

หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมตะวันออกจะเปิดสอนใน 5 ภาษา/วัฒนธรรม ด้วยกันได้แก่ ไทย อาหรับ มลายู เมียนมา และเวียดนาม โดยผู้เรียนสามารถเลือกที่จะศึกษาเจาะลึกลงในภาษาและวัฒนธรรมที่ตนเองต้องการ โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความสนใจในภาษาและวัฒนธรรมใดนั้น อาจมีปัจจัยด้าน สังคม เศรษฐกิจ และความเชื่อมาเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ที่สนใจภาษาและวัฒนธรรมอาหรับอาจเป็นมุสลิมที่ต้องการศึกษาเพื่อเข้าใจศาสนาอิสลาม ผู้สนใจภาษาและวัฒนธรรมมลายูอาจเป็นเพราะเป็นผู้พูดภาษามลายูซึ่งเป็นภาษาในตระกูลเดียวกัน และอยู่ในเขตที่ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย ผู้ที่สนใจภาษาไทยอาจพิจารณาว่าสามารถต่อยอดการศึกษาและหางานได้กว้างกว่า ในขณะที่ผู้สนใจภาษาและวัฒนธรรมเวียดนาม ก็พิจารณาว่าเวียดนามกำลังเติบโตอย่างก้าวกระโดด ซึ่งอาจเอื้อต่อการตัดสินใจลงทุนและทำงาน ส่วนเมียนมาก็ได้รับความสนใจในตลาดบริการเพื่อสุขภาพในไทยรวมถึงความเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองที่น่าติดตาม ปัจจัยดังกล่าวสะท้อนออกมาในแบบสอบถามดังตารางที่ 10 และภาพที่ 10 ดังนี้

ตารางที่ 10 ความสนใจในหลักสูตรในแต่ละภาษาและวัฒนธรรม

ภาษา/วัฒนธรรม	คะแนน	คะแนนเฉลี่ย
ไทย	1328	4.73
อาหรับ	1343	4.78
มลายู	1331	4.74
เมียนมา	1320	4.70
เวียดนาม	1317	4.69

* ระดับความคิดเห็น 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

ภาพที่ 10 ความสนใจในหลักสูตรในแต่ละภาษาและวัฒนธรรม

ตารางและภาพที่ 10 แสดงให้เห็นว่า ทุกภาษาและวัฒนธรรมทั้ง ไทย อาหรับ มาเลย์ เมียนมา และเวียดนาม ต่างได้รับความสนใจในระดับดีถึงดีมาก โดยมีระดับคะแนนเฉลี่ยรวมที่ 4.728 แม้แบบสอบถามจะไม่ได้ลงรายละเอียดถึงสาเหตุในการให้คะแนน หรือสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก แต่คณะผู้จัดทำหลักสูตรได้ตีความจากแบบสอบถามโดยอ้างอิงกับบริบทที่พบเจอในการเรียนการสอน กระบวนวิชาที่เกี่ยวข้องกับแต่ละภาษาและวัฒนธรรม อีกทั้งผู้ให้ข้อมูลกว่าร้อยละ 92 ล้วนแต่เคยศึกษาในหลักสูตรวิชาหรืออย่างน้อยก็เคยศึกษาในกระบวนวิชาที่เกี่ยวข้อง บ่อยครั้งที่พบว่า นักศึกษาสอบถามถึงหลักสูตรปริญญาในฐานะวิชาเอก ไม่ใช่วิชาโทหรือเป็นแค่วิชาเลือกเสรี หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมตะวันออกนี้จึงน่าจะตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน และผู้สนใจได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากแบบสอบถาม สามารถแบ่งได้ 3 ประเด็นหลัก ๆ คือ 1) คำถามด้านการดำเนินการ เช่น หลักสูตรที่จะเปิดจะเป็นในลักษณะใด เป็นหลักสูตรปกติหรือภาคพิเศษ สามารถเทียบโอนหน่วยกิตจากกระบวนวิชาที่เคยศึกษาแล้วได้หรือไม่ เช่นเดียวกับนักศึกษาหรือนิสิตต่างมหาวิทยาลัยก็สอบถามในประเด็นดังกล่าวเช่นกัน 2) ต้องการให้เปิดมากกว่าภาษาที่กำหนดไว้ เช่น ภาษาและวัฒนธรรมเขมร ภาษาและวัฒนธรรมเกาหลี เช่นเดียวกับภาษาบาลี/สันสกฤต 3) ข้อเสนอแนะให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง เพราะมองว่าเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจ บางข้อเสนอแนะมองว่าหากเปิดเป็นระดับปริญญาโทจะเหมาะสมกว่า

อภิปรายและสรุปผล

แบบสำรวจได้แสดงอัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่น่าสนใจหลายประการ เช่น เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีแล้ว แต่ต้องการได้วุฒิปริญญาตรีเพิ่มอีก ส่วนหนึ่งอาจเคยศึกษาเกี่ยวกับรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรมตะวันออกแล้วในฐานะวิชาโทหรือวิชาเลือก เช่นเดียวกับ วัยที่เริ่มทำงานที่ต้องการทักษะทางภาษาหรือความเข้าใจวัฒนธรรมของชาวต่างชาติเพิ่มขึ้น ลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับการจัดการศึกษาแบบตลาดวิชาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยผู้สนใจจะศึกษาในหลักสูตรมองสายงานของตนไปในกลุ่มงานบริการ ในหน่วยงานเอกชน ซึ่งมีความคล่องตัว หรือเลือกเพราะมีปัจจัยด้านอื่น ๆ เช่น ด้านความเชื่อ โดยเฉพาะกลุ่มผู้เรียนมุสลิมที่เกี่ยวข้องกับภาษาอาหรับและมลายู

ในหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2570 หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมตะวันออกจะมีการปรับเปลี่ยนบางประการ โดยในแง่ของภาษาจะปรับภาษาและวัฒนธรรมไทยออกจากหลักสูตร เพราะซ้ำซ้อนกับหลักสูตรภาษาไทยที่มีอยู่แล้ว และเพิ่มภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตเข้ามาในฐานะรากฐานทางภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก นอกจากนี้หลักสูตรดังกล่าวยังมีความยืดหยุ่นสูง โดยสามารถเพิ่มเติมภาษาและวัฒนธรรมตะวันออกอื่น ๆ เข้ามาในหลักสูตรได้ตามความเหมาะสม

ในส่วนของภาษาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรดังกล่าวจะใช้ภาษาไทยร่วมกับกลุ่มภาษาตะวันออกที่บรรจุอยู่ในหลักสูตร จึงไม่ได้มีสถานะเป็นหลักสูตรนานาชาติ อย่างไรก็ตาม คณะผู้วิจัยพบข้อสังเกตสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดชื่อหลักสูตร ซึ่งมีลักษณะเชิงนามธรรมและครอบคลุมมิติที่ค่อนข้างกว้าง โดยไม่ได้จำแนกแยกแยะออกเป็นรายภาษาเฉพาะเจาะจง และได้ระบุวัตถุประสงค์เชิงวิชาชีพไว้ในชื่อหลักสูตรอย่างเด่นชัด ซึ่งเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับหลักสูตรในลักษณะใกล้เคียงกันที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาอื่นในประเทศไทย จะพบแนวโน้มการกำหนดชื่อหลักสูตรที่เน้นการประยุกต์ใช้ในสาขาอาชีพอย่างเฉพาะเจาะจง อาทิ หลักสูตรภาษาอาหรับของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ที่ระบุชื่อสาขาวิชาอย่างชัดเจนว่า "ภาษาอาหรับเพื่อธุรกิจ สุขภาพและการท่องเที่ยว" หรือมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่ใช้ชื่อ "สาขาวิชาภาษาอาหรับเพื่อธุรกิจ" เช่นเดียวกับในกลุ่มภาษามลายูของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่มีการปรับตัวสู่การบูรณาการในระดับภูมิภาคโดยใช้ชื่อ "สาขาวิชาอินโดนีเซีย – มาเลเซียศึกษาเพื่องานระหว่างประเทศ" ปรากฏการณ์เปรียบเทียบนี้จึงเป็นประเด็นสำคัญที่หลักสูตรสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมตะวันออกควรนำมาเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนากรอบโครงสร้างหลักสูตร เพื่อสื่อสาร

จุดเน้นและวัตถุประสงค์เชิงเป้าหมายไปยังกลุ่มผู้เรียนและผู้ประกอบการได้อย่างชัดเจนและตรงประเด็นยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ดี ยังคงมีความท้าทายหลายประการต่อการพัฒนาหลักสูตรในอนาคต เช่น การลดลงของจำนวนประชากร ซึ่งหมายถึงจำนวนนักศึกษา การออกแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อให้เหมาะสมกับสังคมผู้สูงวัย สถานการณ์จากภูมิรัฐศาสตร์โลกที่ส่งผลโดยตรงต่อกลุ่มลูกค้านักท่องเที่ยวต่างประเทศ

รายการเอกสารอ้างอิง

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (ม.ป.ป.). ประวัติความเป็นมา.

<http://www.human.ru.ac.th/about/hist>

ธนาภา เดชพาวุฒิกุล. 2558. พัฒนาการและสถานการณ์การจัดการศึกษาภาษาเพื่อนบ้านในฐานะ
ส่วนหนึ่งของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาในประเทศไทย: กรณีศึกษาการสอนภาษามลายู
และอินโดนีเซียในระดับอุดมศึกษา. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษย
ศาสตร์*, 21(2), 37-76.

ปนัดดา บุญยสาระนัย. 2556. การเมืองเรื่องภาษาในสังคมไทย. *วารสารสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 25(2), 109-135.

ปัญญา นาวงษ์. 2560. ปัญหาและแนวทางพัฒนาคุณภาพล่ามภาษาอาหรับด้านการท่องเที่ยวเชิง
การแพทย์ในประเทศไทย. *วารสารอิสลามศึกษา.มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 8(1), 18-
34.

มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะมนุษยศาสตร์. (2565). หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษา
และวัฒนธรรมตะวันออก (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2565).

<http://www.human.ru.ac.th/about/student-info/curri1/major65>

มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะมนุษยศาสตร์. (2569). หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษา
และวัฒนธรรมตะวันออก (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2570) ฉบับร่าง [เอกสารร่างหลักสูตร].

มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (ม.ป.ป.). เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยรามคำแหง.

<https://www.ru.ac.th/th/firstpage/page?view=AboutUs>

สถานนโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ. 2560. (ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม 20 ปี
(พ.ศ. 2560 – 2579). [https://www.nrct.go.th/Portals/0/Document/strategy60-
79completecompressed.pdf](https://www.nrct.go.th/Portals/0/Document/strategy60-79completecompressed.pdf).

ภาคผนวก
แบบสอบถาม
(สำหรับบัณฑิต / หน่วยงานที่รับผู้สำเร็จการศึกษา)
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
แบบสำรวจความต้องการในการเปิดหลักสูตรใหม่

คำชี้แจง แบบสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสอดคล้องและความต้องการในการเปิดหลักสูตรใหม่

ชื่อหลักสูตร ภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก (ปริญญาตรี)

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสำรวจ กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () ตามความเป็นจริง

1. เพศ () ชาย () หญิง

2. ความเกี่ยวข้องกับหลักสูตรรายวิชา () ผู้สำเร็จการศึกษา
() ผู้เรียน
() ผู้ปกครอง
() สถานประกอบการ/หน่วยงานที่รับผู้สำเร็จการศึกษา
() อื่น ๆ (โปรดระบุ)

3. กรุณาระบุระดับการศึกษาสูงสุดที่ท่านได้รับ

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

4. กรุณาระบุสถานะในปัจจุบันของท่าน

☐ นักเรียน ☐ พนักงานบริษัท ☐ ผู้จัดการบริษัท ☐

เจ้าของกิจการ

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

5. (ถ้าทำงานอยู่) รายได้ต่อเดือน

- ☐ น้อยกว่า 20,000 บาท ☐ 20,001 - 30,000 บาท
☐ 30,001 - 40,000 บาท ☐ 40,001 บาท ขึ้นไป

6. กรณักระยะเวลาในการทำงานที่ผ่านมาของท่าน

- ☐ น้อยกว่า 1 ปี ☐ 1 - 3 ปี ☐ 4 - 6 ปี ☐ 6

ปี ขึ้นไป

7. ท่านเคยศึกษารายวิชาเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก หรือไม่ (เช่น ไทย อาหรับ มลายู
เมียนมา เวียดนาม)

- ☐ เคย กรณักระบุชื่อรายวิชา
☐ ไม่เคย

8. ท่านเคยศึกษาในหลักสูตรเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก หรือไม่

☐ เคย กรณักระบุรายละเอียดระดับการศึกษาและสถานศึกษาที่ท่านจบหลักสูตรที่
เกี่ยวข้อง

☐ ไม่เคย

9. เหตุผลที่ท่านเลือกศึกษาในหลักสูตรรายวิชาเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก

.....
.....
.....
.....
.....

ตอนที่ 2 ความเข้าใจและทิศทางการสนใจในภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก

(โปรดเลือกคำตอบที่ตรงกับข้อมูลของท่านมากที่สุด)

2.1. ท่านคิดว่าภาษาและวัฒนธรรมตะวันออกเกี่ยวข้องกับงานในข้อใดต่อไปนี้บ้าง (ตอบได้มากกว่า
1 ข้อ)

- ☐ ด้านการบริการแก่ชาวต่างชาติ (เช่น ไทย อาหรับ มลายู เมียนมา เวียดนาม)

- ☐ ผู้เชี่ยวชาญภาษาต่างประเทศ (เช่น ไทย อาหรับ มลายู เมียนมา เวียดนาม)
- ☐ องค์กรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมตะวันออก (เช่น ไทย อาหรับ มลายู เมียนมา เวียดนาม)
- ☐ ล่ามและการแปลของภาษาตะวันออก (เช่น ไทย อาหรับ มลายู เมียนมา เวียดนาม)
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

2.2 ทิศทางความสนใจต่อหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก (โปรดเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน)

2.2.1. หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมตะวันออกควรมีการเปิดสอนในระดับมหาวิทยาลัย

- ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

2.2.2. หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมตะวันออกเป็นที่ต้องการของตลาดอาชีพ

- ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

2.2.3. หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมตะวันออกสามารถรับผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีได้ทุกสาขา

- ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

2.3 หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมตะวันออกในด้านใดน่าสนใจสำหรับท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

2.3.1. ด้านภาษาและวรรณคดี ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

2.3.2. ด้านล่ามและการแปล ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

2.3.3. ด้านวัฒนธรรม ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

2.3.4. ด้านการสอนภาษาในฐานะภาษาต่างประเทศ ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

2.3.5. ด้านงานบริการ (มัคคุเทศก์ โรงพยาบาล ฯลฯ) ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

2.3.6. ด้านเจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐ และเอกชน ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

2.3.7. อื่นๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 3 ภาษาและวัฒนธรรมตะวันออกใดที่ตรงกับความสนใจ / การจ้างงานของท่านมากที่สุด

กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ระดับความคิดเห็น 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

ภาษา/วัฒนธรรม	ไทย	อาหรับ	มลายู	เมียนมา	เวียดนาม
คะแนน					

ตอนที่ 4 ประเมินหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก

กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ระดับความคิดเห็น 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการตลาดแรงงาน และชุมชน					
2	สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					
3	เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะที่เน้นการปฏิบัติจริง					
4	ผู้เรียน/ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน					
5	ผู้เรียน/ผู้สำเร็จการศึกษามีทักษะในการปฏิบัติงาน					
6	ผู้เรียน/ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์					

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

.....

.....

.....

.....

